

พชรวัน นาควานิช : เศรษฐศาสตร์การเมืองว่าด้วยการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ : กรณีศึกษา บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด (POLITICAL ECONOMY INVOLVING PRIVATIZATION OF PUBLIC ENTERPRISE : A CASE STUDY OF THAILAND POST COMPANY LIMITED) อ. ที่ปรึกษา ผศ. ดร. ชัยรัตน์ เขียมกุลวัฒน์, 151 หน้า.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์สามประการ คือ 1. ศึกษาปัจจัยที่ผลักดันให้รัฐกำหนดนโยบายแปรรูปบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด 2. ศึกษาผลกระทบจากการแปรรูปต่อการบริหารรัฐวิสาหกิจต่อผลได้ผลเสียของพนักงานและผู้ให้บริการอันเกิดจากการแปรรูปรัฐวิสาหกิจของบริษัทไปรษณีย์ไทย จำกัด 3. ศึกษาแนวทางในการปรับตัวของบริษัทไปรษณีย์ไทย จำกัด ในการเข้าสู่ภาวะการแข่งขันทั้งในประเทศและเวทีโลก ทั้งนี้ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการรวบรวมข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้อง และสัมภาษณ์เจาะลึกบุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งผู้บริหารระดับสูงและผู้แทนสหภาพแรงงาน รวมทั้งใช้วิจัยเชิงปริมาณเพื่อสำรวจความคิดเห็นจากพนักงานและผู้ให้บริการในกรุงเทพฯ และปริมณฑล

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ผลักดันให้เกิดการแปรรูปกิจการไปรษณีย์เป็นบริษัทจำกัด (Corporatization) มีสาเหตุมาจากกลุ่มผลประโยชน์ทางการเมืองเป็นตัวผลักดันทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นการเมืองภายในองค์กร การเมืองระหว่างองค์กร การเมืองระดับประเทศ และการเมืองระหว่างประเทศ ซึ่งกิจการของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด เป็นกิจการของรัฐที่สามารถดำเนินกิจการบริการสาธารณะพื้นฐานได้อย่างลงตัว มีการพัฒนาบริการจากระบบราชการมาเป็นระบบธุรกิจพึ่งตนเองได้ จากกิจการที่เคยขาดทุนมาเป็นกิจการที่ได้กำไร ตลอดจนได้มีการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการจนเป็นที่พอใจของผู้ใช้บริการส่วนใหญ่ ความเป็นเอกภาพการบริหารจัดการบุคลากรภายในดีขึ้นกว่าเดิม แม้บุคลากรจะขาดสิทธิประโยชน์ในด้านสวัสดิการบ้าง แต่ขวัญกำลังใจ การมีส่วนร่วมในองค์กรดีขึ้นกว่าเดิม แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการจัดสรรผลประโยชน์ให้แก่กลุ่มต่างๆ ทั้งผู้บริหาร พนักงาน และผู้ให้บริการ ได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งภาครัฐก็ไม่ต้องเสียงบประมาณเพิ่มขึ้นแต่อย่างใด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าลักษณะกรรมสิทธิ์หรือความเป็นเจ้าของไม่ได้เป็นตัวกำหนดระดับของประสิทธิภาพแต่เป็นเรื่องของการบริหารจัดการ ดังนั้นการแปรรูปรัฐวิสาหกิจภาครัฐไปสู่ภาคเอกชน (privatization) จึงไม่ได้เป็นการแก้ปัญหาของรัฐวิสาหกิจที่ถูกต้อง แต่แค่ทำการปฏิรูประบบการบริหารงานแบบดั้งเดิม และมุ่งเน้นถึงความพึงพอใจของผู้ให้บริการเป็นหลักก็เพียงพอแล้ว

##4685824529 : MAJOR POLITICAL ECONOMY

KEYWORD: POSTAL SERVICES, PRIVATIZATION, THAILAND POST

PUTTAWAN NAKWANIT: POLITICAL ECONOMY INVOLVING PRIVATIZATION
OF PUBLIC ENTERPRISE : A CASE STUDY OF THAILAND POST COMPANY
LIMITED. THESIS ADVISOR: ASST. PROF. CHAIRAT AEMKULWAT, PH.d.,
151 PP.

This research has three objectives. Firstly, it studies factors that lead the State to privatize state-owned postal service in Thailand. Secondly, it studies the effects of state reform on management, its staffs and customers. Thirdly, it studies postal service guidelines in adapting to compete in and out of the country. A qualitative analysis includes collecting related documents and in-depth interviews with administrators and representatives from the labor union. A quantitative analysis involves survey opinions from postal staffs and customers in the Bangkok Metropolitan Area.

The study found that factors leading to the reform of state postal service into a company limited are all push from different political interest groups domestically and internationally. Thailand Post Company Limited is a public enterprise that delivers basic public services. After business losses for a long time, today it makes profits. Management efficiency has also improved and been satisfactory to the customer. It is now easier to manage human resources within organization. Although staffs may lack some welfare benefits, but the morale and organizational involvement have increased. This shows better efficiency in distributing benefits to all sides — the board, staffs and customers — without causing the state any additional expenses. Moreover, management, not ownership, that determines the level of efficiency. Therefore, the right way to solve the problem of state enterprises is not to privatize but to reform traditional work system and focus on customer satisfaction.